

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 7.11.2007
KOM(2007) 677 galutinis

2007/0238 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

**iš dalies keičianti įvairias 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės
vertės mokesčio bendros sistemos nuostatas**

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1) PASIŪLYMO APLINKYBĖS

- **Pasiūlymo pagrindas ir tikslai**

Gautos įmonių ir valstybių narių pastabos parodė, kad reikia priimti keletą 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM direktyva) pakeitimų. Nė vienu šių pakeitimų nesiekama pakeisti pagrindinių PVM direktyvos principų ir nė vienas šių pakeitimų nėra pakankamai svarbus, kad dėl kiekvieno jų būtų galima siūlyti atskirą direktyvą.

Todėl atrodo tinkama viename pasiūlyme pateikti visus patobulinimus, kuriuos reikia įtraukti į PVM direktyvą. Šie pakeitimai susiję su gamtinių dujų, elektros energijos, šilumos ir (arba) šalčio tiekimui taikoma PVM sistema, pagal EB sutarties 171 straipsnį įsteigtų bendrų įmonių apmokestinimo tvarka, juose atsižvelgiama į kai kurias Europos Sąjungos plėtros pasekmes ir, galiausiai, šie pakeitimai susiję su sąlygomis, kuriomis leidžiama naudotis pirkimo PVM atskaitos teise.

- **Bendrosios aplinkybės**

Dabartinė PVM sistema, taikoma dujoms ir elektros energijai, iš esmės nustatyta 2003 m. spalio 7 d. Direktyvoje 2003/92/EB. Nustatyta, kad dėl šioje direktyvoje naudojamų techninių terminų joje nustatytos naujosios mokesčių sistemos taikymo sritis yra per siaura ir neatitinka ekonominės realybės, visų pirma tai pasakytina apie gamtinių dujų apmokestinimo PVM vietą ir atleidimą nuo gamtinėms dujoms taikomo PVM. Be to, buvo nustatyta, kad tas pačias taisykles tikslinga taikyti šilumos arba šalčio tiekimui šilumos ir (arba) šalčio tinklais, nes šis sektorius veikia panašiai kaip gamtinių dujų ir elektros energijos sektorius.

EB sutarties 171 straipsnyje nustatyta, kad Bendrija gali kurti bendras įmones ar kokias nors kitas struktūras, reikalingas Bendrijos mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo programoms veiksmingai vykdyti. 2006 m. gruodžio 19 d. Sprendime 2006/971/EB Taryba patvirtino, kad siekiant įgyvendinti mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo bendrojoje programoje nustatytus veiksmus (2007–2013 m.), gali būti kuriamos bendros įmonės ir labai tikėtina, kad ateityje tokių įmonių tik daugės. Todėl reikėtų nustatyti tinkama mokestinį pagrindą tokios rūšies įmonėms.

Kaip ir kitoms naujosioms valstybėms narėms, Bulgarijai ir Rumunijai buvo leista įstojus taikyti nukrypstančias priemones dėl atleidimo nuo mokesčio, suteikto mažosioms ir vidutinėms įmonėms, ir dėl tarptautiniam keleivių vežimui taikomos PVM sistemos. Todėl siekiant skaidrumo ir nuoseklumo, šias nukrypti leidžiančias nuostatas reikėtų įtraukti į PVM direktyvą.

Kalbant apie teisę į atskaitą, pagal vieną esamų pagrindinių principų apmokestinamasis asmuo gali atskaityti pirkimo PVM už įvykdytus sandorius tik su sąlyga, kad turtas arba paslaugos naudojami sandorių, suteikiančių teisę į PVM atskaitą, poreikiams. Europos Bendrijų Teisingumo Teismas nusprendė, kad apmokestinamasis asmuo turi teisę pasirinkti įtraukti ar neįtraukti mišraus naudojimo turtą (visą ar dalį) į vykdomos ekonominės veiklos turtą. Jei jis nutaria į ekonominę veiklą įtraukti visą aptariamą

turtą, jis turi teisę nedelsdamas atskaityti visą pirkimo PVM nepriklausomai nuo to, ar tas turtas vienu metu naudojamas ar nenaudojamas profesiniams ir neprofesiniams poreikiams. Tada neprofesinėms reikmėms naudojamas turtas yra apmokestinamas PVM kaip paslaugų teikimas už atlygį remiantis patirtų išlaidų suma.

Nors teoriškai abu apmokestinamojo asmens pasirinkti variantai turėtų turėti panašias pasekmes, tenka konstatuoti, kad visą mišraus naudojimo turtą įtraukus į įmonės turtą jai sudaromos palankesnės finansinės sąlygos, nes naudojimas neprofesinėms reikmėms lemia mokesčių naštos sumažėjimą, ir kuo didesnė turto dalis naudojama neprofesinėms reikmėms, tuo mokesčių našta mažesnė.

Tai visų pirma pasakytina apie nekilnojamąjį turtą, atsižvelgiant į tai, kad įsigijimo kaina paprastai yra labai didelė, kad vienu metu jį įmanoma naudoti profesiniams bei neprofesiniams poreikiams ir tai yra paplitę, o nekilnojamojo turto ekonominio naudingumo laikotarpis yra iš esmės daug ilgesnis už kito turto, naudojamo profesiniams tikslams. Todėl būtų tikslinga atnaujinti PVM už nekilnojamąjį turtą atskaitą, kad pradinis naudojimas teise į pirkimo PVM atskaitą labiau atitiktų pirmiau minėtą pagrindinį principą ir kad būtų užkirstas kelias tam tikroms galimybėms nepagrįstai sudaryti palankesnes finansines sąlygas.

- **Pasiūlymo srityje galiojančios nuostatos**

Bendroji PVM sistema šiuo metu reglamentuojama 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB. Ši direktyva yra senosios 1977 m. gegužės 17 d. 6-osios PVM direktyvos nauja redakcija.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais**

Netaikoma.

2) KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymu iš esmės teikiami tik techniniai pakeitimai, konsultuotasi tik su valstybėmis narėmis PVM komitete ir 1-ojoje darbo grupėje.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Direktyvos pasiūlyme iš esmės teikiamos tik techninės nuostatos, nedarančios įtakos pagrindiniams principams, kuriais grindžiami PVM srities Bendrijos teisės aktai.

Kalbant apie naudojamą teisę į atskaitą, visų pirma pagrindinio principo perkėlimas į teisės į atskaitą įgyvendinimo lygmenį sudarys sąlygas panaikinti galimus skirtumus tarp apmokestinamųjų asmenų. Vėliau šios taisyklės taikymas bus neutralus apmokestinamųjų asmenų ir mokesčių administratorių atžvilgiu.

Todėl poveikio tyrimo neprireikė.

3) TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- **Siūlomų veiksmų santrauka**

Siūloma gamtinių dujų ir elektros energijos apmokestinimo PVM sistemos taikymo sritį išplėsti taip, kad į ją patektų gamtinių dujų tiekimas ir importas visų rūšių dujotakiais bei tiekimas ir importas gamtines dujas transportuojančiais laivais. Beje, tas pačias taisykles siūloma taikyti šilumos arba šalčio tiekimui ir importui šilumos ir (arba) šalčio tinklais. Be to, kalbant apie paslaugų apmokestinimo PVM vietą, pasiūlyme numatoma vartotojo valstybėje narėje apmokestinti visas teikiamas paslaugas, susijusias su teisės naudotis elektros energijos, gamtinių dujų, šilumos ir (arba) šalčio tinklais suteikimu, o ne tik paslaugas, susijusias su teise naudotis skirstomaisiais tinklais. Galiausiai pasiūlymu supaprastinama tvarka, pagal kurią valstybėms narėms leidžiama taikyti sumažintą PVM gamtinių dujų, elektros energijos ir miesto šildymo tiekimui.

Siūloma patikslinti pagal EB sutarties 171 straipsnį įsteigtų bendrųjų įmonių mokestinį statusą PVM atžvilgiu. Kalbant apie Bendrijos lygiu įsteigtas įmones, kurių tikslas remti Bendrijos pastangas mokslinių tyrimų srityje, reikėtų atsižvelgti į jų Bendrijos pobūdį ir specifinį jų finansavimo būdą. Kadangi jos yra finansuojamos iš bendrų lėšų taikant finansinio reglamento 185 straipsnį, pirkimo PVM už pirkinius (pagal bendrąją taisyklę nesuteikiančius teisės į atskaitą dėl to, kad nevykdomi apmokestinami sandoriai) nepagrįstai patektų į kai kurių valstybių narių nacionalinį biudžetą. Siekiant išvengti tokių pasekmių, šias įmones reikėtų laikyti tarptautinėmis įstaigomis, tuo labiau, kad jas steigia Europos Bendrijos, joms suteikiamas juridinio asmens statusas ir joms teikiami asignavimai iš jų bendrojo biudžeto. Reikėtų patikslinti, kad atleidimas nuo mokesčių negali būti taikomas šių įmonių narių asmeniniam naudojimui skirtų prekių tiekimui ir paslaugų teikimui.

Bulgarijai ir Rumunijai įstojus į ES, joms buvo leista mažasias įmones atleisti nuo mokesčio ir toliau netaikyti PVM tarptautiniam keleivių vežimui. Todėl tikslinga šias nukrypti leidžiančias nuostatas perkelti į PVM direktyvą, kaip tai padaryta kitų valstybių narių atžvilgiu.

Kalbant apie teisę į atskaitą, siekiant geriau taikyti principą, pagal kurį atskaita galima tik tuo atveju, jei turtas ir paslaugos naudojami sandoriams, suteikiantiems teisę į atskaitą, vykdyti, siūloma apriboti pradinį naudojimąsi teise į atskaitą proporcingai realiam naudojimui profesiniais tikslais, jei mišraus naudojimo nekilnojamas turtas priskirtas įmonės turtui. Taip pat siūloma taisymo sistema siekiant atsižvelgti į nekilnojamojo turto naudojimo profesiniais ir asmeniniais (arba neprofesiniais) tikslais svyravimus.

- **Teisinis pagrindas**

EB sutarties 93 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas**

Subsidiarumo principas taikomas, nes pasiūlymas nepriklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai.

Valstybės narės negali tinkamai pasiekti pasiūlymo tikslų dėl toliau išdėstytų priežasčių.

Šiame sprendime aptariami klausimai jau yra išdėstyti Bendrijos teisės aktuose, visu pirma 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvoje 2006/112/EB. Dabartinių Bendrijos teisės aktų nuostatos gali būti pakeistos tik pačios Bendrijos teisės aktais.

Valstybės narės negali priimti nacionalinių teisės aktų, kurie prieštarautų suderintiems Bendrijos teisės aktams, jei esami Bendrijos teisės aktai prieš tai nėra pakeičiami.

Pasiūlymo tikslai gali būti geriau įgyvendinti Bendrijos veiksmais dėl toliau išvardytų priežasčių.

Tik Bendrijos teisės aktais galima pakeisti dabartinius Bendrijos teisės aktus.

Kadangi kalbama apie jau suderintus teisės aktus, tik veiksmai Bendrijos lygiu gali būti veiksmingi.

Šiuo pasiūlymu siekiama tik atnaujinti esamas teisės aktų nuostatas, kurios yra netinkamos.

Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Siūlomos priemonės išdėstytos direktyvos projekte. Tačiau apmokestinimo PVM vieta gali būti tik viena. Taip pat svarbu, kad būtų suderinti teisės į PVM atskaitą įgyvendinimo būdai.

Siūlomomis priemonėmis iš esmės siūloma išaiškinti ir supaprastinti šiuo metu PVM srityje galiojančias taisykles: todėl jis gali atnešti tik naudos ekonominių operacijų vykdytojams, gyventojams ir valdžios sektoriui.

- **Pasirinkta priemonė**

Siūloma(-os) priemonė(-ės): direktyva.

Kitos priemonės būtų netinkamos dėl toliau išvardytų priežasčių.

Kadangi Bendrijos PVM srities teisės aktai, kuriuos siūloma keisti, yra išdėstyti direktyvoje, direktyva būtų tinkamiausia priemonė pakeitimams daryti.

4) POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Bendrijos biudžetui.

5) PAPILDOMA INFORMACIJA

- **Supaprastinimas**

Šiuo pasiūlymu supaprastinamas teisinis pagrindas ir valdžios institucijoms (nacionalinėms arba ES), įmonėms bei privatiems asmenims taikomos administracinės procedūros.

Pasiūlyme pateikta nuostata, kuria siekiama patikslinti bendrąją PVM sistemą.

Pasiūlyme yra nuostata, kuria siūloma supaprastinti valstybių narių, pageidaujančių taikyti sumažintą PVM normą gamtinių dujų, elektros energijos ir miesto šildymo tiekimui, taikomą tvarką.

Priemonės, susijusios su gamtinių dujų tiekimo apmokestinimo PVM vieta, yra supaprastinimas šio sektoriaus įmonėms.

Su teise į atskaitą susijusiu pasiūlymu siekiama sukurti taisymo sistemą, kad būtų atsižvelgiama į nekilnojamojo turto naudojimo profesiniais ir neprofesiniais tikslais pokyčius. Šiuo atveju ir dėl šių priežasčių PVM direktyvos 26 straipsnis taisymo laikotarpiu nebebus taikomas šio turto naudojimui neprofesiniais tikslais, jei ši naudojimo paskirtis pradžioje nesuteikė teisės į atskaitą. Tai, kad atskirai ir papildomai nereikia apmokestinti naudojimo asmeniniais (arba neprofesiniais) tikslais, laikoma supaprastinimu.

- **Atitikmenų lentelė**

Valstybės narės privalo Komisijai pateikti nacionalinių nuostatų, kuriomis perkeliama direktyva, tekstą bei tų nuostatų ir šios direktyvos atitikmenų lentelę.

- **Išsamus pasiūlymo aiškinimas pagal skyrius ar straipsnius**

PVM sistema, taikoma dujoms, elektros energijai, šilumai arba šalčiui (1 straipsnio 1, 3–5, 7 ir 9 dalys)

Atsižvelgiant į 2003 m. Tarybos priimtą redakciją, specialioji PVM sistema, taikoma gamtinių dujų ir elektros energijos tiekimui ir importui, taikoma, jei tai susiję su gamtinėmis dujomis, tik tiekimui ir importui skirstomąja sistema. Pasekmė – iš šios sistemos taikymo srities pašalintas gamtinių dujų tiekimas ir importas transportavimo tinklo dujotakiais. Be to, specialioji sistema šiuo metu netaikoma gamtinių dujų tiekimui ir importui gamtines dujas transportuojančiais laivais. Tačiau pasirodo, kad gamtines dujas transportuojančiu laivu pateiktos ar importuotos dujos yra tokios pačios kaip dujotakiu transportuojamos dujos, ir po dujinimo atvykimo uoste jos patenka į transportavimo tinklo dujotakius. Taigi pasiūlyme numatyta į specialios sistemos taikymo sritį įtraukti gamtinių dujų tiekimą ir importą visų rūšių dujotakiais ir gamtines dujas transportuojančiais laivais.

Be to, neseniai atsirado pirmieji tarpvalstybiniai šilumos ar šalčio tinklai. Atrodo, kad su gamtinių dujų ar elektros energijos tiekimu ir importu susijusios problemos yra tokios pačios kaip tiekiant ar importuojant šilumą arba šaltį. Direktyvos pasiūlyme numatyta šilumos ir (arba) šalčio tinklais tiekiamai ar importuojamai šilumai ar šalčiui taikomą PVM sistemą pritaikyti prie gamtinėms dujoms ir elektros energijai taikomos sistemos.

Be to, kalbant apie paslaugų teikimo apmokestinimo PVM vietą, dabartiniame PVM direktyvos 56 straipsnyje atvirkštinio apmokestinimo priemonė taikoma tik teisės naudotis gamtinių dujų ir elektros energijos skirstomosiomis sistemomis suteikimui. Pasiūlyme numatyta išplėsti atvirkštinio apmokestinimo priemonę ir ją taikyti visoms teikiamoms paslaugoms, susijusioms su teisės naudotis elektros energijos, gamtinių dujų, šilumos ir (arba) šalčio tinklais suteikimu, o ne tik paslaugoms, susijusioms su teisės naudotis skirstomaisiais tinklais suteikimu.

Patirtis, įgyta pastaruosiu metu įgyvendinant šiuo metu 102 straipsnyje nustatytą tvarką, pagal kurią Komisija turi vertinti, ar yra konkurencijos iškreipimo grėsmė dėl sumažinto mokesčio taikymo gamtinių dujų arba elektros energijos tiekimui, parodė, kad ši tvarka yra pasenusi ir netinkama. Nuo pat Direktyvos 2002/93/EB priėmimo 38 ir 39 straipsniais užtikrinama, kad PVM renkamas toje vietoje, kurioje gavėjas realiai naudoja paskirstymo sistema tiekiamas gamtines dujas ir elektros energiją. Šiose taisyklėse atsižvelgiama į šios transporto rūšies ypatumus tiekimo vietai nustatyti, ir taip išvengiama bet kokio valstybių narių konkurencijos iškreipimo. Šiuo pasiūlymu siūloma šias taisykles taikyti ir šilumos ar šalčio tiekimui šilumos ir (arba) šalčio tiekimo tinklais. Tačiau svarbu užtikrinti, kad Komisija ir kitos valstybės narės būtų pakankamai informuojamos, kai valstybė narė šiame svarbiame sektoriuje pradeda realiai taikyti bet koki sumažintą mokestį. Todėl siūloma išankstinė konsultacijų PVM komitete procedūra, kai valstybė narė nori įvesti sumažintą mokestį gamtinių dujų, elektros energijos ar miesto šildymo tiekimui.

Bendrosioms įmonėms taikoma PVM sistema (1 straipsnio 10 dalis)

Kad būtų galima pasinaudoti PVM direktyvos 151 straipsniu suteikiama teise į neapmokestinimą, tarptautinę įstaigą turi būti įsteigusios bent dvi Europos Sąjungos pripažįstamos valstybės arba veikianti tarptautinė organizacija (jei reikia, veikianti kartu su kitomis tarptautinėmis organizacijomis arba valstybėmis) bendrai siekdamos teisėtų tikslų, kurie nebūtinai yra ekonominio pobūdžio. Bendrosios įmonės negali būti laikomos tarptautinėmis įstaigomis. Šios įmonės turi įgyvendinti Bendrijos politiką, kuriai skiriamas ne tik Bendrijos finansavimas, bet ir valstybių narių finansavimas iš nacionalinio biudžeto.

Siekiant išvengti šių įmonių, kurių veikla pagal bendrąją taisyklę neapmokestinama PVM ir kurių sumokamas pirkimo PVM nesuteikia teisės į atskaitą, pirkinių apmokestinimo poveikio, bendrosioms įmonėms reikia suteikti panašų į tarptautinėms įstaigoms taikomą statusą. Todėl siūloma į PVM direktyvą įtraukti naują 151a straipsnį, kuriuo bendrosios įmonės bus prilygintos tarptautinėms įstaigoms. Tačiau toks statusas suteikiamas tik Europos Bendrijų įsteigtoms įstaigoms, turinčioms juridinio asmens statusą ir faktiškai gaunančioms asignavimus iš jų bendrojo biudžeto. Numatyta, kad atleidimas nuo mokesčių netaikomas šių įmonių narių asmeniniam naudojimui skirtų prekių tiekimui ir paslaugų teikimui.

Kaip atsižvelgta į plėtros pasekmes (1 straipsnio 2, 6, 8 ir 12–16 dalys)

Bulgarijai ir Rumunijai įstojus į ES, joms buvo leista neapmokestinti mažųjų įmonių. Siekiant aiškumo ir skaidrumo, ši nukrypti leidžianti nuostata įtraukta į 287 straipsnį. Siekiant atsižvelgti į dėl tų pačių priežasčių šioms naujosioms valstybėms narėms suteiktą leidimą ir toliau neapmokestinti PVM tarptautinio keleivių vežimo paslaugų, į PVM direktyvą įtraukiami nauji 390a ir 390b straipsniai.

Teisės į atskaitą už turtą ir paslaugas, susijusias su tam tikru nekilnojamuoju turtu, įgyvendinimo būdai (1 straipsnio 11 dalys)

Kalbant apie teisę į atskaitą, PVM direktyvos 168 straipsnyje nustatytas pagrindinis principas, kad apmokestinamasis asmuo turi teisę į PVM atskaitą, jei turtas ir paslaugos, už kurias PVM yra sumokėtas arba turi būti sumokėtas, naudojamos vykdyti sandoriams, kurie suteikia teisę į atskaitą.

Šia nuostata siekiama patikslinti teisės į atskaitą įgyvendinimą, kai atskaita susijusi su nekilnojamuoju turtu, kuris skirtas tuo pat metu profesinėms ir neprofesinėms reikmėms. Tai taikoma PVM, kuris mokamas įsigyjant nekilnojamąjį turtą ir perkant tam tikras statybos, rekonstrukcijos ar esminio pertvarkymo paslaugas, kurios ekonominiu požiūriu gali būti prilyginamos nekilnojamojo turto įsigijimui arba statybai. Beje, ši priemonė netaikoma paprastam remontui ar pagerinimui.

Dabar nuostatėje numatoma, kad pirmesnėje dalyje aprašytais atvejais pradinė atskaita galima tik už faktinį turto naudojimą sandoriams, suteikiantiems teisę į atskaitą mokesčio apskaičiavimo momentu. Mišraus naudojimo atveju nuo šiol nebebus galima iš karto atskaityti viso sumokėto pirkimo PVM.

Atsižvelgiant į šį apmokestinamajam asmeniui taikomą atskaitos ribojimą, sukuriamą taisymo sistema siekiant atsižvelgti į atitinkamo nekilnojamojo turto naudojimo profesinėms ir neprofesinėms reikmėms pokyčius laikotarpiu, kuris atitinka tikslinimo laikotarpį, nustatytą ilgalaikiam nekilnojamajam turtui. Naujoji sistema būtų taikoma ir tuo atveju, kai profesinėms reikmėms naudojama turto dalis didėja, ir tada, kai ji mažėja. Viena vertus, ši sistema pakeistų naudojimo neprofesinėms reikmėms apmokestinimą (PVM direktyvos 26 straipsnis) taisymo laikotarpiu ir, kita vertus, būtų nustatyta taisymo sistema apmokestinamojo asmens naudai naudojimo profesinėms reikmėms dalies didėjimo atveju, kai tai susiję su sandoriais, suteikiančiais teisę į atskaitą. Veikimu ši sistema panaši į jau veikiančią atskaitymo už ilgalaikį turtą tikslinimo sistemą, pagal kurią tikslinama naudojimo profesine paskirtimi dalies apmokestinamų (ir kitų teisę į atskaitą suteikiančių operacijų) ir neapmokestinamų (be teisės į atskaitą) sandorių dalies kaita tikslinimo laikotarpiu. Kalbant apie profesinių ir asmeninių (arba neprofesinių) sandorių santykį, naujoji taisymo sistema taikoma kartu su tikslinimo sistema, pastarosios nekeičiant, kai nekilnojamasis turtas yra ilgalaikis turtas.

Siekiant patikslinti teisės į atskaitą įgyvendinimo būdą, kai kalbama apie mišraus naudojimo nekilnojamąjį turtą, į PVM direktyvą siūloma įtraukti 168a straipsnį.

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

iš dalies keičianti įvairias 2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostatas

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 93 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę²,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę³,

kadangi:

- (1) 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos⁴ turėtų būti atnaujinta siekiant į ją įtraukti įvairius pakeitimus, kurie iš esmės yra techninio pobūdžio.
- (2) Kalbant apie nuostatas, susijusias su gamtinių dujų ir elektros energijos importu ir apmokestinimo vieta, 2003 m. spalio 7 d. Tarybos direktyvoje 2003/92/EB, iš dalies keičiančioje Direktyvos 77/388/EEB nuostatas dėl dujų ir elektros tiekimo vietos taisyklių⁵, nustatyta specialioji sistema netaikoma gamtinių dujų importui ir tiekimui skirstymo tinklams nepriklausančiais dujotakiais, visų pirma transportavimo tinklo dujotakiais, kuriais vykdomi beveik visi tarpvalstybiniai sandoriai dujotakiais. Todėl į specialiosios sistemos taikymo sritį reikėtų įtraukti gamtinių dujų importą ir tiekimą visais dujotakiais.
- (3) Šiuo metu specialioji sistema netaikoma gamtinių dujų importui ir tiekimui gamtines dujas transportuojančiais laivais, nors šios dujos, atsižvelgiant į jų savybes, yra tokios pačios kaip ir dujotakiais importuojamos ar tiekiamos dujos ir po dujinimo yra skirtos transportuoti dujotakiais. Todėl į specialiosios sistemos taikymo sritį reikėtų įtraukti gamtinių dujų importą ir tiekimą gamtines dujas transportuojančiais laivais.

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ OL C [...], [...], p. [...].

⁴ OL L 347, 2006 12 11, p. 1. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2006/138/EB (OL L 384, 2006 12 29, p. 92).

⁵ OL L 260, 2003 10 11, p. 8.

- (4) Jau pradėjo veikti pirmieji tarpvalstybiniai šilumos arba šaltio tinklai. Tiekiant ar importuojant šilumą arba šaltį kylančios problemos yra panašios į tas, kurios kyla tiekiant ar importuojant gamtines dujas arba elektros energiją. Pagal dabartines gamtinėms dujoms ir elektros energijai taikomas taisykles PVM renkamas toje vietoje, kurioje išsigijęs asmuo faktiškai jas suvartoja. Taikant šias taisykles išvengiama bet kokio valstybių narių konkurencijos iškraipymo. Todėl tikslinga šilumai ir šaltčiui taikyti tokią pačią sistemą, kokia taikoma gamtinėms dujoms ir elektros energijai.
- (5) Kalbant apie paslaugų tiekimo apmokestinimo PVM vietą, dabartiniuose teisės aktuose specialios sistemos taikymas numatytas tik teisės naudotis gamtinių dujų ir elektros energijos skirstomosiomis sistemomis suteikimui. Tačiau kai kurie dideli dujų ar elektros energijos vartotojai yra tiesiogiai prisijungę prie transportavimo tinklo, o ne prie skirstomųjų tinklų. Todėl būtų tikslinga specialiąją sistemą taikyti visoms teikiamoms paslaugoms, susijusioms su teisės naudotis visais elektros energijos ir gamtinių dujų tinklais ir šilumos ar šaltio tinklais suteikimu.
- (6) Patirtis, įgyta pastaruosiu metu įgyvendinant šiuo metu galiojančią tvarką, pagal kurią Komisija turi vertinti, ar yra konkurencijos iškraipymo grėsmė dėl sumažinto PVM taikymo gamtinių dujų, elektros energijos ir miesto šildymo tiekimui, parodė, kad ši tvarka yra pasenusi ir netinkama. Pagal apmokestinimo vietos nustatymo taisyklės PVM renkamas toje vietoje, kurioje gamtines dujas, elektros energiją, šilumą ar šaltį išsigijęs asmuo jas faktiškai suvartoja. Taikant šias taisykles išvengiama bet kokio valstybių narių konkurencijos iškraipymo. Tačiau svarbu užtikrinti, kad Komisija ir kitos valstybės narės būtų pakankamai informuojamos apie bet kokią valstybės narės įvedamą sumažintą mokestį šiame svarbiame sektoriuje. Todėl reikalinga išankstinė konsultacijų su PVM komitetu procedūra.
- (7) Bendrosios įmonės ir kitos pagal EB sutarties 171 straipsnį įsteigtos struktūros turi įgyvendinti Bendrijos politiką. Siekiant išvengti, kad dėl apmokestinimo valstybė narė, kurioje mokestis mokamas, gautų naudos, o kitos valstybės narės ir Europos Bendrijos patirtų nuostolių, Bendrijų įsteigtas bendrąsias įmones, kurioms suteiktas juridinio asmens statusas ir kurios faktiškai gauna asignavimus iš jų bendrojo biudžeto pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁶, reikėtų atleisti nuo pirkimo PVM.
- (8) Bulgarijai ir Rumunijai įstojus į ES, joms buvo leista mažąsias įmones atleisti nuo mokesčio ir toliau netaikyti mokesčio tarptautiniam keleivių vežimui. Siekiant aiškumo ir nuoseklumo, šios nukrypti leidžiančios nuostatos turi būti ištrauktos iš direktyvą.
- (9) Pagal pagrindinę taisyklę teisė į atskaitą įgyjama tik tuo atveju, jei apmokestinamasis asmuo turtą ir paslaugas naudoja sandoriams, suteikiantiems teisę į atskaitą, vykdyti. Ši taisyklė turėtų būti patikslinta ir papildyta, kad mokesčių mokėtojų teisės būtų vienodos tais atvejais, kai turtas, priskirtas apmokestinamojo asmens ekonominei veiklai, naudojamas ne tik su šia veikla susijusiais tikslais. Todėl būtų tikslinga pradini

⁶ OL L 248, 2002 9 16, p. 1. Reglamentas su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, 2006 12 30, p. 1).

teisės į atskaitą įgyvendinimą taikyti tik naudojimui tiems sandoriams, kuriuos vykdant teisė į atskaitą įgyjama mokesčio apskaičiavimo momentu.

- (10) Todėl būtų tikslinga šią taisyklę taikyti nekilnojamajam turtui, kuris yra pateiktas apmokestinamajam asmeniui ir jam teikiamoms svarbioms paslaugoms, susijusioms su tuo turtu. Tokie atvejai yra patys svarbiausi atsižvelgiant į, viena vertus, šio turto vertę bei ekonominio naudingumo laikotarpį ir, kita vertus, į tai, kad šios rūšies turtas praktikoje dažnai naudojamas mišriai.
- (11) Atsižvelgiant į pradinio teisės į atskaitą įgyvendinimo ribojimą ir siekiant užtikrinti apmokestinamųjų asmenų atžvilgiu teisingą atskaitos sistemą, reikėtų nustatyti taisymo sistemą, kad būtų atsižvelgta į šio nekilnojamojo naudojimo profesinę ir neprofesinę paskirtimi pokyčius laikotarpiu, atitinkančiu tikslinimo laikotarpį, nustatytą ilgalaikiam nekilnojamajam turtui.
- (12) Todėl reikia iš dalies pakeisti Direktyvą 2006/112/EB,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2006/112/EB iš dalies keičiama taip:

- 1) 2 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

"3. „Akcizais apmokestinami produktai“ – tai energetikos produktai, alkoholis, alkoholiniai gėrimai ir apdorotas tabakas, kaip apibrėžta galiojančiuose Bendrijos teisės aktuose, išskyrus gamtines dujas, tiekiamas dujotakiais ar gamtines dujas transportuojančiais laivais, elektros energiją ir šilumą arba šaltį, tiekiamą šilumos arba šalčio tinklais.“

- 2) 13 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

"2. Valstybės narės gali viešosios teisės reguliuojamų įstaigų vykdomą veiklą laikyti veikla, kurią šios įstaigos vykdo kaip valdžios institucijos, kai ta veikla neapmokestinama pagal 132, 135, 136 ir 371 straipsnius, 374–377 straipsnius, 378 straipsnio 2 dalį, 379 straipsnio 2 dalį ir 380–390b straipsnius.“

- 3) 17 straipsnio 2 dalies d punktas pakeičiamas taip:

„d) gamtinių dujų tiekimas dujotakiais arba gamtines dujas transportuojančiais laivais, elektros energijos tiekimas arba šilumos ar šalčio tiekimas šilumos arba šalčio tinklais 38 ir 39 straipsniuose nustatytomis sąlygomis;“

- 4) 38 ir 39 straipsniai pakeičiami taip:

„38 straipsnis

1. Jei apmokestinamajam prekybininkui tiekiamos gamtinės dujos dujotakiu ar gamtinės dujas transportuojančiu laivu, elektros energija arba šiluma ar šaltis šilumos arba šalčio tinklais, tiekimo vieta laikoma ta vieta, kur šis apmokestinamasis prekybininkas yra įsteigęs savo verslą ar turi nuolatinį padalinį, į kurį tiekiamos prekės, arba, nesant tokio verslo ar nuolatinio padalinio, vieta, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kur paprastai gyvena.

2. 1 dalyje nurodytas „apmokestinamasis prekybininkas“ – apmokestinamasis asmuo, kurio pagrindinė veikla yra perparduoti nupirkta gamtinės dujas, elektros energiją arba šilumą ar šaltį ir kuris saviems poreikiams šių produktų sunaudoja nedaug.

39 straipsnis

Tiekiant gamtinės dujas dujotakiais arba gamtinės dujas transportuojančiais laivais, elektros energiją arba šilumą ar šaltį, kuriems netaikomas 38 straipsnis, tiekimo vieta laikoma ta vieta, kur prekes įsigyjantis asmuo faktiškai naudoja ir vartoja prekes.

Kai prekes įsigyjantis asmuo faktiškai nesuvartoja visų gamtinių dujų, elektros energijos arba šilumos ar šalčio, arba jų dalies, laikoma, kad šios nesuvartotos prekės buvo naudojamos ir vartojamos toje vietoje, kur jis yra įsteigęs savo verslą ar turi nuolatinį padalinį, į kurį tiekiamos prekės. Nesant tokio verslo ar nuolatinio padalinio, laikoma, kad prekes įsigyjantis asmuo sunaudojo ir suvartojo prekes vietoje, kur jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą arba kur paprastai gyvena.“

5) 56 straipsnio 1 dalies h punktas pakeičiamas taip:

„h) teisės naudotis gamtinių dujų, elektros energijos transportavimo ar skirstomaisiais tinklais arba teisės naudotis šilumos ar šalčio tinklais ir transporto ar perdavimo šiais tinklais paslaugomis suteikimas ir kitų tiesiogiai susijusių paslaugų teikimas;“

6) 80 straipsnio 1 dalies b punkte žodžiai „380–390 straipsnius“ keičiami žodžiais „380–390b straipsnius“.

7) 102 straipsnis pakeičiamas taip:

„102 straipsnis

Pasikonsultavusi su PVM komitetu, kiekviena valstybė narė gali taikyti sumažintą mokesť už gamtinių dujų, elektros energijos ir miesto šildymo tiekimą.“

8) 136 straipsnio a punkte žodžiai „380–390 straipsnius“ pakeičiami žodžiais „380–390b straipsnius“.

9) 143 straipsnio l punktas keičiamas taip:

„l) dujotakiais ir gamtines dujas transportuojančiais laivais importuojamos gamtinės dujos, importuojama elektros energija arba šilumos ar šaltčio tinklais importuojama šiluma ar šaltis.“

10) Įterpiamas šis 151a straipsnis:

„151a straipsnis

Prie 151 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų tarptautinių organizacijų priskiriamos Bendrijos mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo programoms tinkamai vykdyti būtinos bendrosios įmonės ir bet kokios kitos struktūros, kurias Europos Bendrijos įsteigė pagal EB sutarties 171 straipsnį, kurioms suteiktas juridinio asmens statusas ir kurios faktiškai gauna asignavimus iš jų bendrojo biudžeto pagal Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002⁷ 185 straipsnį, jei jos nevykdo šios direktyvos 9 straipsnio 1 dalyje nurodytos ekonominės veiklos.

Tačiau 151 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytas atleidimas nuo mokesčio netaikomas prekių tiekimui ir paslaugų teikimui pirmoje pastraipoje nurodytų bendrųjų įmonių ar kitų struktūrų narių asmeniniam naudojimui.“

11) Įterpiamas šis 168a straipsnis:

„168a straipsnis

Jei nekilnojamas turtas įsigyjamas, statomas, rekonstruojamas ar iš esmės pertvarkomas, pradinis mokesčio apskaičiavimo momentu atsirandančios teisės į atskaitą įgyvendinimas ribojamas proporcingai faktiniam turto naudojimui sandoriams, suteikiantiems teisę į atskaitą.

Nukrypstant nuo 26 straipsnio, į pirmoje pastraipoje nurodyto nekilnojamojo turto naudojimo paskirties dalies pokyčius atsižvelgiama 187, 188, 190 ir 192 straipsniuose nustatytais sąlygomis, kai siekiama pakoreguoti pradinę teisę į atskaitą įgyvendinimą.

Į antroje pastraipoje nurodytus pokyčius atsižvelgiama pagal 187 straipsnio 1 dalį valstybių narių nustatytu laikotarpiu ilgalaikiam nekilnojamajam turtui.“

12) 221 straipsnio 2 dalyje žodžiai „380–390 straipsnius“ pakeičiami žodžiais „380–390b straipsnius“.

13) 287 straipsnyje pridedami tokie 17 ir 18 punktai:

„17) Bulgarija: 25 600 EUR;

18) Rumunija: 35 000 EUR.“

14) Įterpiami šie 390a ir 390b straipsniai:

⁷ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

„390a straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2007 m. sausio 1 d. buvo Bendrijos narės, taikomas toks pat atleidimas nuo mokesčių, Bulgarija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.

390b straipsnis

Tol, kol nors vienoje iš valstybių narių, kurios 2007 m. sausio 1 d. buvo Bendrijos narės, taikomas toks pat atleidimas nuo mokesčių, Rumunija, laikydamosi jos įstojimo dieną joje taikytų sąlygų, gali ir toliau neapmokestinti X priedo B dalies 10 punkte nurodyto tarptautinio keleivių vežimo.“

- 15) 391 straipsnyje žodžiai „380–390 straipsniuose“ pakeičiami žodžiais „380–390b straipsniuose“.
- 16) X priedo antraštė pakeičiama taip:

„SANDORIŲ, KURIEMS TAIKOMOS 370 IR 371 STRAIPSNIUOSE BEI 375–390b STRAIPSNIUOSE NURODYTOS LEIDŽIANČIOS NUKRYPTI NUOSTATOS, SĄRAŠAS

2 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję nuo 2008 m. liepos 1 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos atitikmenų lentelę.

Priimdamos šias nuostatas, valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodų darymo tvarką nustato valstybės narės.
2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje,

*Tarybos vardu
Pirmininkas*